Igandietako jaupa-atalak

Abar-igandia

SARKUNA. (21'g. Er.). Jauna, ezegistak eure laguntzea ukatu; erdu nire aldez; legoi-abotik jarein nagik; jabon auĺdubau adaŕbatunetatik.

Urtzi, ene Jaungoiko: begiŕu nagik; ¿zegaŕik utzi nok? Nire oben-didaŕak gaizkabidia aldendu egiŕen dauste.

Jauna, ezegistak eure...

OTOYA. Betiko Urtzi algustidun ori: gixadijari apaltasun-ereduba emoteko, gure Eroslia gixatu ta gurutzaldu ixan egin leuzimezkero, aren egonaŕija gogo-goguan ixanik, bere beŕbizkunde-lagunak ixan gaikezala, iguzu, zeure eŕukijaŕen. Amaibako egunetan zeu ta Goteuna'rekin bakaldun bixi dan zeure Seme Josu-Kisto gure Jauna dala bide. Olantxe.

IDAZKIJA. Paul Beldu deunak pilipotaŕai egindako Idazkiko irakuŕgaya (2: 5-11).

Anayok: Josu-Kisto'ren irizkidiak ixan zadiz: onek, jaungotasuna ebanezkero, lapuŕetaz barik berez Jaungoikua aña ixanaŕen, jopu-ixakerea aŕtubaz bere buruba ezereztu egin eban, beste gixonak lakoxia, gixon-ixakeraduna, egin zalarik. Erijotz-aŕteño, gurutz-erijotz-aŕteño men-egiñik apaldu zan. Oŕegaŕik, Jaungoikua'k, be, goraldu egin eban, eta beste oro baño ixen bikañagua emon eutson; Josu-ixenaz (belaunikatu) donokijan, ludijan, eta gaiztokijan belaun oro maĺgutu, ta min-espan gustijak Josu-Kisto Jauna Urtzi-Aŕearen aintzakidia dala autoŕtu daikientzat.

MAĹAGUNIA. (72'g. Er.). Nire eskumea aŕturik, eure gura-arauz eruan, eta aintzaz aŕtu nindukan. I. Bijotz-zuzenentzat Ixaŕel'go Jaungoikua dan ona! Obendijen gentzea ikusiŕa iñartzi ixan nintzalako, nire oñak uts-egiŕeko ta neure uŕatsak bidekatuteko zorijan egon nintzan.

LUZAKIJA. (21'g. Er.). ¡Urtzi, ene Jaungoiko! begiŕu nagik; ¿zegaŕik utzi nok? I. Nire oben-didaŕak gaizkabidia aldendu egiŕen dauste. I. Ene Jaungo: egunez oles-egiŕen dauskadanaŕen, eztaustak entzuten; ez ta gabaz egiñaŕen be; erokeritzat, baŕiz, ezin yat ezaŕi. I. I, baña, deundegijan ago, Ixaŕel'go edeŕkun ori. I. Gure asabeak eugaz itxaron ziran: eta eugaz itxaron ziralako azkatu egin leuzakan. I. Euri dei-egin eusken, eta gaizkatu ziran; eugaz uste ziran, eta etziran atzipetu. I. Ni, baña, gixona barik kokua naz; eta gizonentzat nardagaŕija ta eŕijak bazteŕtuba. I. Ikusten gaben gustijak iŕi-egiŕen dauste; burubari eragin, eta itz-egiŕen dabe, onetara: I. Jaunatzaz itxaron ei-danezkero, azkatu dagijala; maŕe ei-dau-ta, gaizkatu beike. I. Eta eurek begiŕu ta ikuskatu egiŕen ixan nabe; nire soñekuak eurentzat banatu, ta neure atoŕaz zots-egin dabe. I. Legoi-abotik jarein nagik; jabon auĺduban adaŕbatunetatik. I. Jaungo-guŕtzaliok, goraĺdu egixube; Jagoba'ren seme gustijok, aintzaldu egixube. I. Geroko gixatzari Jaunatzaz itz-egingo yako; bere zuzendasuna iragaŕiko dautsoe ortzijak. I. Jaunak egingo daun geroko eŕijari.

Jaupako goizpaŕkija, Matai-arauzko Nekaustia da; emen, baŕiz, Abaŕ-onespeneko goizpaŕkija imiñiko dogu.

GOIZPAŔKIJA. Matai deunaren arauzko Goizpaŕ-jaŕaikuna (21: 1-9). Aldi aretan: Josu Jerosolin'era uŕeratuten zala, gaimelatxetako mendi-ondoko Bepage'ra elduta, bere ikasle bi bidaldu ebazan, "Auŕez-auŕ dozuben baseŕira zuaze", esanik, "eta berialaxe astemia lotuta auŕkiŕuko dozube, ta astakumia berarekin; azkatu, ta ekaŕskedazubez; eta iñok ezer esango ba'leutzube, Jaunak biaŕ dauzala, erantzun; eta bertatik lagako dautzubez". Au gustijau, iragaŕliak esandakua betetako jazo zan: "Esan Sion-alabeari: Ona emen, eure bakalduna datoŕkin, otzan eta astoganeko, eta bustaŕipekuaren astakume-ganeko". Jun ziran, ba, ikasliak, eta Josu'k agindu eutsen letxe egin eben. Eta asto-astakumiak ekaŕi, ta euren soñekuakaz apainduta, ganian jezaŕi-erazo eben. Eta lagunabaŕ askok euren soñekuak edaztuten ebezan bidez; eta beste batzuk zugatzetatik abaŕak ebagi ta biĺera jauŕtiŕen ebezan. Eta auŕetiko ta atzetiko lagunabaŕak oyuka didaŕ egiŕen eben: "¡Gora Dabi'ren Semia! ¡Onetsija Jaunaren ixenaz datoŕkiguna!"

OPAKUNDIA. (68'g. Er.). Iraña ta zoritxaŕa itxaron ebazan nire bijotzak; neugaz nor-edo-nor eŕukiŕuko ete-zan begira nenguan, eta etxatan iñor ageŕtu; eta atsegindu nengikena bilatu, ta eleudan idoro; jaki ordez biaztuna, ta neure egaŕija iŕoteko, ozpiña emon eustezan.

OTOI IXILA. Jauna: zeure begi gurenok dakusen opari onen bidez onerasmen-eskaŕa guganatu, ta betiko zoruna jaritxi daikegula iguzu, aŕen. Amaibako egunetan...

JAUNAŔTZAKUA. (Mat. 26). Aŕa: ontzijau ezpa-daŕeke neuk edateka igaro, zeure gurea egin bedi.

JAUNAŔTZOSTEKUA. Jauna: ziñeskai onen bidez gure goterijak garbiŕu, ta gura zuzenak bete egiguzuz. Amaibako...

卐 卐 卐

ERABAKIJAK. Josu laztana neure bijotzeko bakalduntzat aŕtu, ta bere ixen deuna maŕero oguzijaz-ta, goretsi egingo dot.

Josu-Kisto'ren Nekaustia gogaŕtu, neure obenak dirala-ta gaŕbaŕu, obendi gustijen aldez otoi-egin: ona, egunotako egikixun nagusija.

ATAŔIZBARNA.

ERRIJETATIK

MENDATA

Mendata'ko Uri-Buru-Batza'ŕeko alderdikide gustijai dei-egiŕen yake ila onen 16'gŕn., jaupa-ostian ixango dan batzaŕera. Bat be geratu-barik etoŕi dadixala

KORTEZUBI'RA BEGIRA.—Kortezubi'ko abeŕtzalien aŕtian suba dabil eta benetan suba Astelaŕa'taŕ Andoni'ren alabeak gastetxu batzak be lasteŕ eralduko daulako asmuak ei-dabiltz. Euzko-abestijak eta edestijak erakusten dautse gogotsu. Zorijonak olako emakume langile ta zintzuaŕi. Olako batzuk biaŕ doguz geuk be. Baña Kortezubi'idazle askotxu diran-aŕen, Astelaŕa leyalari ama il yako baña iñak eztau ezer idatzi. Aŕtu begi Astelaŕa zintzuak neure tamal-aguŕ zintzuena.

JUAN-ETOŔIJAK.—Buenos Aires'en urte asko egin ostian bere guraso ta neba-aŕebai poz-atsegin aldija emotera etoŕi da Landa'taŕ Bernarta irukoistaŕa. Mendata'ko batzokiko bazkide dan Landa'ren semia da eta aspaldijon lekaide dago. Aŕa aguŕgaŕi oni zorijonak, ba. Baŕa bere aŕebea dan "Begotxu" idazle azkaŕari be. Aldi ona igaro emetik.

GASTE-BELU.

Uaŕa. — Astelaŕa'taŕ Andoni abeŕtzale zintzuaren ama il danik eztogu jakin. Kortezubi'ko idazliak lotan edo dagoz. Neure tamal-aguŕ samuŕena aŕtu begi abeŕtzale zintzo oŕek. Otoi bat irakuŕle gustijok aren gogo-aldez.—Lauaxeta.

GERNIKA

GOGO-IÑAŔKUNAK.— Gure eŕtxadonan ondiño be gogo-iñaŕkunak bai-daŕaye. Goikoetxea Abeak gogo-iñaŕkun oneikaz lan edeŕa egiŕen dau beñepein.

Lenengo neskatilakin asi zan; gero emakume ezkondubakin.

Uŕengo iñaŕkunak mutiĺentzat ixan ziran; orain emoten daŕaitzenak, baŕiz, gixon ezkondubentzat dira.

Goikoetxea Abeak, baŕiz, notiñak txadoneratuteko autsak dabezala dirudi, bere itzaldi edeŕak bide dirala egunerik egunera yuakoz entzuliak geŕuten-eta.

Igazi dan igandian elexaratu eban gastedija, baŕiz, Gernika'ko eŕtxadonan iñoz ikusi eztan lako gastedija ixan zan. 500 mutil laño geyago ixango zirala esaten ebenak bat baño geyago ixan ziran. ¡Alako edeŕtasunik!

Goikoetxea Abeak euzkerea be edeŕa erabilten dau gero. Eta euzkereagaz, eŕdereagaz baño notin geyago elexaratuten dauz.

Euzkera edeŕian eta uleŕteŕezian txonitzak egiŕen dauzanaŕen be baña, eŕderaz entzutia gurago ixan dabenak be ixan dira. Eta ori, euzkera eŕderaz baño obeto dakijenak. ¡Euzkeldunak ixan, eta erdeldunen berbetia gurago ixan...! ¡Olako negaŕgaŕirik...!

Gernika'ko erdeldunak, baŕiz, "laikuak" dira-ta, eztotzube gura txonitzik, ezta Prieto'k obispo janztiŕa egingo ba'leutse be

Eŕderazko txonitzak gura dabezenak bestatzuk dira, ba; katolikuen ixenaz "margariŕa"-lorak papaŕetan iminden dabezanak.

Oŕen España-zale ixan eta ¡nik eztakit zelan Pancorbo'ratuten eztiran ainbeste maŕe daben eŕdereaz bein betiko asetuteko!

EZ BIAŔ BAT.—Luno'n, aurtemin ez biaŕ bat jazo zan, ta negaŕgaŕija jazo be: "Mendiola" eritxon gixon ezaguna, suizkilubaz berak ekijan eran ibili zalako-edo, erailda auŕkiŕu dabe, ba. ¡Olako negaŕgaŕirik!

Bere emaste atsekabetubari atsekabe aldi onetan lagun gayakez. Eta Goikua'ri otoi dagiyogun, Mendiola zanagaz eŕukiŕu dedin. (G. B.).

LENENGOZKO JAUNAŔTZIA. — Igazi dan egubenian emengo eŕtxadonan umien lenengo Jaunaŕtzia ixan zan. Jaunaŕtze onetara neskato-mutiko asko eldu zan.

Eŕiko jaupalburubak eŕderazko itzalditxu samuŕian umiei gauza poliŕak esan eutsezan. Euzkerazko abesti batzuk be entzun gebazan, ta pozik entzun be. Jaupalburubari be, euzkeraz egin ixan ba'leu, pozago entzungo geuntzan.

NASKALDIJA.—Isusi'taŕ Iñokentzi, Isusi'taŕ Miren euzkel-eletari ospetsubaren aŕa, Melilla'ra juan da.

Adizkide ona baxen abeŕtzale zintzo au egun batzuk bere sendijan igazten etoŕiŕa emen ixan geban.

Ondo ibili, ba, Iñokentzi, Melilla alde-oŕetatik, eta ia baŕiro noz etoŕten zarian.

AUZOTXU.

LASARTE

AUTESKUNDIAK.—Il onen 23'gaŕenian egin beaŕ diran auteskundietan gu ere buŕuka jo beaŕian gera. Lasarte, Ernani'ko etxaidea bai da.

Eŕi ontatik abeŕtzaleak bi ziñegozkai aurkezten dituzte. Telaetxe'taŕ Augustin eta Olokiegi'taŕ Perdiñanda jaunak; azkenekoa euzko-langilien lendakari. Beroyek, jakiña, Ernani'ko beste ziñegozkai abeŕtzaliekin bat egiten dute.

Ezkeŕak ere azaldu nai ba ta bi ziñegozkai aurkeztuko ote dituzten susmuŕak dira.

Uste danez emengo autaŕki geyenak abeŕtzalientzat izango dira.

¡Lasarteaŕak, gertu gustiak!

NEKAZARIAK.—Sortu beŕia dan Euzko-Nekazarien Bazkuna" emen ere eratze-aŕen igandean, zortziretako meza ondorean Donosti'ko Goñi'taŕ Eusebi jaunak itzaldi bat egingo du Euzko-Langilien aretoan.

ELEIZKIZUNAK.—Urtero egin oi-dan bezela aurten ere aste-artean asi ta igandea biŕaŕtean mixioa degu. Mixiolari eŕiko eŕetoro jaunaren anai dan Eŕekondo Aba, pantzezkataŕa.

ERIOTZA.—"Aceros Lasarte" deritzayon olan burni gurituaz anka eŕe ta egun batzuek Donosti'ko sendakola batean igaro ondoren Aldazabal'daŕ Lon jauna il da. Goyan bego.

A-BI.

MAÑARIA

BERBALDIJAK.—Gauŕ igandez, aŕatsaldeko bost eta erdijetan, batzokiko baratzean, auteskundiatzaz doguzalako, itzaldi abeŕkoyak ixango doguz. Mendizabal'daŕ Miren anderañoak eta Zubiaur eta Duñabeŕia jaunak berba-egingo dauskube.

Berbaldi oneik entzuten, abeŕtzale gustijok juan biaŕ gara. Baŕa, abeŕtzaliak eztiranak be, egijak entzuten juan leŕekez. Arana eta Goiri'taŕ Sabin'au jaŕaitzaliak garialako, Jaun-Goikua eta Lagi - Zaŕa ikuŕtzat doguzala, beti egijaz ibiliko gara-ta.

ASKUNDIA.—Batzokija'ren eta Emakume Abeŕtzale Batza'ren askundia (J. L.) datoŕen illan edo uŕenguen ixango dogu. "Kirikiño" zanaren omen-jaya be baña, egun berian ospatu leikelako, Euzkeltzale-Bazkuna'kuak eguna ixentauko dauskube.

AGUŔTU. — Igandian aguŕtu gebazan emen, Azurmendi'taŕ Joseba ta Garamendi'taŕ Jon abeŕtzale zintzuak.

OBARANTZA.—Euren gexoetatik ija osatuta, etxetik urtetan asi dira, Ituŕitza'taŕ Kolestin eta Sagasta-Bizkaŕa'taŕ Nikola. Poztuten gara.

MENDIGOXALIAK.—Igandian, mendigoxale asko etoŕi zan aitz-mendijetan eguna igaroten. Eta, euretariko batzuk, emeko elexan jaupa deuna entzuten egon ziran. Kistaŕ zintzua, an eta emen, beti ezagun.

ELIZKIXUNAK.—Egun ontan "Mixiño txikija" eristen yakon elizkixunak doguz. Onetzaz baña, datoŕen astian idatziko dot; gauŕ asti gitxi daukat-eta.

MAÑARIKO.

ARRONA

ASTEKO IZPAŔAK.—Auteskundeak dirala ta, jendea ez dago lo. Emakumeak ere, autarkia badute ta eginkizun ori lenengoz ondo beteko aldute, beintzat.

—Mandatu bat betetzera Endaya'ra joan giñan astegunian baita kukuaren abesti gozoa entzun ere.

—Gure umeak opoŕean dabiltza ta ez dira itun.

—Ordu deuna, ostegunian goizean egin zan emen.

—Neketako Andre Miren'ni ostiralean bukatu genion bere bederatziuŕena.

IZPARKARI.

ANDOAIN

BELGUNTZAK. — Igaro dan astian, Belguntza edo mixioak izan ditugu euzkeraz, itzaldijak egiten dituztela, goizeko seiretan, aŕatsaldeko iruretan eta ilunabaŕeko saspiretan. Iru itzaldi oyetan txadon gustija bete-betia arkitzen zan egun gustijetan, baña gain-gañekua igandekua izan zan. Goizian mila ta lareun dik gorakua izan da Jaun artzia eta aŕatsaldian azkeneko itzaldija bezela txadon gustija ate eŕtzetaraño betia zan. Benetan pozkaŕija izan da igarotako aste ori, eta Jaunak bere eskutik idukiko aldu gure eŕi au.

EUZKEL-IZENA. — Gure lagun eta abeŕtzale Irazu'taŕ Emeteri'ren emastiak, alaba bat izan du eta Ane Miren izenak jaŕi dizkate; ama-alabak ongi arkitzen dira eta poztutzen gera.

DONOSTI'RA.—Berbizkunde egunerako Gipuzko-Buru-Batzaŕak antolatu dituan jayetarako, juateko poz aundija dago emen. Bai, danok juan biaŕ degu, ez abeŕtzaliak bakaŕik baita euzko-odola daramaten gustijak juan biaŕ luteke. ¡Andoaindaŕak! ¡Euzkotaŕak! danok abeŕtzaletu biaŕ degu, Euzkadi guria izan nai badegu, eta abeŕtzaletu nai badegu, Berbizkunde egunian abeŕijaren itza entzutera danok Donosti'ra.

ANTZEZLARIJAK.—Datoŕen igandian emengo antzezlarijak Donosti'ko Poxpoliñen aretora dijuaz antzestutzera. Antzestuko dute iru egintzetako "Abaroa ta Babesa".

IL BEŔIJA.—Egun batzuk oyan egin ondoren eriotz batek eraman du beti iraunera Deruke'taŕ Adolpa, irurogei ta amabost urtekua. Jaunak berekin dezala.

BURUNTZA.

DURANGO

DONOSTIA'RA.—Gaŕ andija dago il onen 16'gn. Donostia'ra juateko. Emengo batzokijak guŕdibil bi imiñi dauz eta lenengokua bete da. Arin ibili biaŕko dabe juan gura dabienak, ba, bigaŕen guŕdibilaren txaŕtelak be lasteŕ amaŕuko dira. Euren saneuŕija zoŕtzi lauŕleko da.

ITZALDIJA. — Igandez Abadiano'n "Lauaxeta,,'k egin eban itzaldira, abeŕtzale asko juan ziran Durango'tik eta bai pozik etoŕi be, itzaldi edeŕa ixan zala-ta.

EZKONTZAK. — Igandez ixan ziran Garitaonandia'taŕ Andoni ta Maŕkina'ko neskatila baten lenengoko deikunak.

Lasteŕ ezkontzeko dira Olabaŕia'taŕ Josu, emengo Euzko-langilien txindizaña, ta Garaita'taŕ Jasone.

Zorijonak danori.

NASKALDIJA. — Mexico'ra juan da Arozena'taŕ Todoŕ abeŕkidia.

Madrid eta Murcia'ra, Aranaga'taŕ Jon Joseba abeŕtzale ona.

Valladolid'tik etoŕiŕa emen aguŕtau dogu Uriguen'daŕ Josu latari-ikaslia.

Atsegiñez jakin dogu, datoŕen ilaren eŕdi ingururako etoŕiko dala Mexico'tik, gure batzokiko lendakarija dan Belaustegigoitia'taŕ Perderika.

IBAIZABAL.

UBIDEA

EGURALDIJA.—Eguzki edeŕa, baña lei ikaragaŕijak eta lagetako ta beste lugintzetarako aro txaŕa, legoŕte andija dago-ta. Alan ba, eurija biaŕ-biaŕeko da ereitza lanak egingo ba-dira, bestela, aurten be, gosia ugari ixango da basteŕetan. Au ipeŕ-goŕiaxe au beti da txaŕa; baña udabaŕijan, batez-be, igali-galgaŕija-da; geyenez leya dakaŕen lez, lora gustija ondatuten dabelako, Pagatxa ta beste baŕuti-bedaŕak be geldi-geldi dagoz legoŕte ta axe otza dala-ta. Euri-zapaŕada edeŕak eta axe-epela ba geunkez, orduan danok pozik.

LENENGO BARIKUBA.—Ospatu zan beti lez eta notintza andija erdu zan Gure Jauna artzen eta beste eleizkixunetara.

GOŔIJAK. — Datoŕen igandian emeko goŕijak mitiña ei-dauke Izlarijak Azaña, Domingo ta Prieto ixango ei-dira. Mitin-onetzaz Prieto'k esan ei-dau: yente asko ikusi gura dabenak Bilbao'ra juateko egun oŕetan. Atapuerca'ra juango ba'lira oba, ona gure luŕ-aldera etoŕi-barik; baña Españaŕ goŕi ta zuri-gustijak onaxe etoŕi-gura dabe nastia ipinten. Bai ba, emen "untua" dago-ta.

EUZKOTAŔ OSPETSUBA.—Laburu aba Josulaunak gogo-iñaŕkunak emon ditu Madrid'en San Gines'eko eŕtxadonan eta eŕtxadoniak ain notintza andija ezin artu ta Gotertxaunera (catedral) aldatu biaŕ ixan dira. Au lakorik ez ei-da iñoz be ikusi, eta andijena azkenengo egunean txadonan goraka ta txaloka asi ei-zan yente gustija. Gotzañak datoŕen uŕtian be itzaldijak egiŕeko agindu ei-dautso. ¡Gora gure Laburu abea!

KUKUBA.—Zubizabal-eko Bingen artzañak entzun ei-dau lengo egunian "Gotiko-kortan". ¿Eta sakelian zer eukon ba? Sakelian aŕastak tabakoŕi-ontzija, pipia ta ogi-ondaŕak.

ARETXETA.

MENDARO

ANTZEŔKIAK. — Gure antzezlariak lana gogoz egiŕen dute datoŕen iganderako ere antolatu dute antzeŕki-jai bat. Antzeŕki oneik izango dira; "Bañan, zein naiz ni?" bi ataletan eta "Motza eŕian", bakaŕizketa. Une gozo bat igaro nai dezutenak etoŕi batzokira.

ITZALDIAK.—Iragaŕita genduan bezela juan dan igandean izan zitugun itzaldi sutsuak. Ozte andia bildu zan eta eskaŕik sutsuenak ematen dizkizuet bertara etoŕi ziñaten guziai. Egi galantak esan zizkiguten Egiguren'daŕ Kistiñe, Etxebeŕia'taŕ Eli'k. Lenengoz entzun dizuet baña uste det gorengoak bezela itz-egiten dakizutela. Biteri'taŕ Bingen'i lenago ere entzun izan diot eta edeŕki egon zan. Emeko leloai eman zizkien astindualdi edeŕak. Tripako min andian ei-dituzte. Aguŕik samuŕena guzioi ta jaŕai abeŕiaren onerako.

KIRI.

JOSUTXO

"Auŕentzako otoi-idaztiñoa" deritxon idaztiño zoragaŕi au, poz-pozik ikusi dogu. Orainguan gipuzkeraz jantziŕa yatoŕku, len bizkayeraz etoŕi yakun legez. Zabala-Arana'taŕ Toseba Aba, Miren-Biotz-Semeak euzkeratu eban eta euzkeratu be edeŕto.

Gipuzkoa'ko Idazkaltza-Burubak batzokijai-ta bidalduko dautse. Euzkotaŕak erosi biaŕko leukie olako idaztiñua, batez-be euren umientzat. Orain aŕte umientzat ixan diran idaztiñua zabalgunde laŕ eztabe euki, gurasoen eŕuz-edo. ¿Auŕerantzean, be baŕdin jaŕaŕuko gara?

Bizkayeraz egin zan iraŕkaldija lasteŕ be lasteŕ saldu zan eta umiak pozik irakuŕi ixan dabe. Gipuzkeraz egiñiko au be, arintxu amaŕuko dabelako susmuetan gagoz. Verdes-Atxirika'ren iraŕkolean egiña da ta etxe oŕetan zelan egiŕen diran gauzak edonok daki. Ondo baño obeto. "Josutxo" gustijen eskubetan ikusi gura dogu.

KASIĹDE DEUNA

Kasilde noz jayo zan ziur eztakigu. 714'gaŕen urtera ezkero arabiar maomataŕak izan ziran luzaro España'ren jabe. Irureunen bat urtean arabiaŕok arturiko eŕi gustiak egon ziran Kordoba'ko agintaritza nagusiaren menpean; baña gero agintaritza bakar ori geyegi auldu ta makaldu zalako, "jaurle" bakotxa egin zan bere menpeko luŕaldearen jabe eta onelan, gaberik goizera, jauntxutan bezenbat batzaldeŕi ta bakaldun txiki sortu ziran. Oneitarik bat Toledo'ko maomatar bakalduna. Onexen alaba zan Kasilde, neskatila on, eŕuki or, garbi ta otzana.

Aldi aretan España'ko kistaŕak eta maomataŕak eten bako guduan ebiltzan alkaŕen aurka. Guduan bizirik atzilotu edo oratuentzat ez egoan eŕuki andirik. Atxilotuok jauntxu bakotxak bere menpeko luŕaldera eroaten ebazan eta jopu gaixo izan bai'liran, eŕuki gitxigaz espetxerik itzalenean saŕtu. Toledo'ko bakaldunak be ainbat kistaŕ gudari eukazan bere leotzetan eta sortzez biotz-gogoŕa zalako, gogoŕ be gogoŕ artzen ebazan kistaŕ gaxo aek. Oŕaitik be Jaungoikuak ez ebazan bertan bera laga. Ziñez, aita otso odoltzale agertu oi zan; baña alabea bildots otzan; aita, ankeŕ eta gogoŕ; alabea-ostera, maitati ta eŕukior. Aitaren gogoŕkeriak eŕukirik samuŕena sortu eben alabearen biotzean. Aita gogoŕago ta bera eŕukioŕago izatea bidezkoa zala-ta, kistaŕ atxilotuak al bestean sorosi ta laguntzen asi zan neskatila ona. Zerbaitek galerazo ezik, egunero ikertzen ebazan espetxe ilunean loŕez, nekez eta gosez, egozan kistaŕ gaxoak eta bere eskuz banandutako janariz alikatu be bai saŕi askotan. Aitak jakin ez egion bilduŕez, ixilean eta ezkutuan egiten eban Kasilde'k bere zeregin eŕukior ori. Olan ta gusti be alabeak zer erabilan susmau eban aitak, eta egun baten espetxerantz yoyala Kasilde'ri bidera urten eta diñotso: ¿Or zer daroazu? Emen-erantzun eutsan alabeak—emen laŕosak daroadaz. Eta esan ta egin, alabeak altzoan eroyazan ogi-tatu ta jakiak laŕosa biurtu ziran aitaren begietarako.

Espetxeko kistaŕak eskeŕ onik biziena erakusten eutsen Kasilde'ri. Jaungoikuak bialdutako aingeru laguntzalea zala-ta, maite-maite eben. Saŕitako artu-emon onegaz kistaŕen uskurtz edo erlejiñoa ezagutzeko ereti ona izan eban Kasilde'k. Ondo ezagutu ebaneko, kistaŕ izateko gurari bizia sortu yakon biotzean; baña aita maomataŕ itsua zan-ta, zorion ori ¿zelan lortu? Dabit igarlearen esana da: Lander eta txiro beartsuen alde eŕukior dana, zorioneko izango da, egun txaŕean Jaunak azkatu ta jagongo dau-ta. Izan be, jakitunak diñoenez, daukan indaŕaz al dauan-beste dagianari Jaungoikoak bere laguntza eztautso iñoz ukatzen, eta kistaŕ atxilotuen alde bere eskuan egoana egin ebalako, Kasilde'ri be, kistaŕ izateko beaŕa eban laguntza ez eutsan Jaunak ukatu.

Jaunaren bideak ezkutuak izan oi dira ta saŕitan gitxien uste dogun bidez beraganatzen gaitu. Kasilde goxotu egin zan, sendatzalerik ospetsuenak be ezin osatu eben gexo txaŕez. Kasildeŕen gexo oŕi dala-ta, aren Aita be itun eta biotzil dago. Zer egin eztaki. Norbaitek diñotso ba ziŕala Bureba'n aren alabearena lako gexoak osatzen ebezan urak. Lenengotan esan oŕi ez eutsan jaramon andirik egin; baña gexoz osatzeko beste biderik ez egoala iruntsi ebanean, aolkarien onua entzun ta gero, alabea araxe bialtzeko asmua artzen dau; baña Bureba Gaztela Zaŕena dago; orduan be kistaŕ bakaĺdun. Perdinanda napaŕaren menpean egoan, eta okeŕik etoŕi ez ekion, onegaz aitu zan alabea ara bialdu orduko. Gero, otseñak eta espetxeko kistaŕ batzuk laguntzat artu-ta, etoŕi zan Kasilde Bureba'ra, kistaŕen Jaungoikoak osatuko eban uste betez etoŕi be. Siñesmen biziz etoŕelako, jazo be olantxe jazo zan. Bingen deunaren aintziran saŕtu ta ango urez bustiaz, zearo osatu zan gexoa.

Eskeŕonez beterik ugutza eskatu, artu ta kistaŕ egiten da, eta ez edozelako kistaŕa, zindo ta zintzoenetaikoa baño. Toledo'ra biurtzeko asmurik txikienik be eztauko. Aitaren jauregiko aukeŕa ta atsegiñei bein betiko aguŕ-egin eta bizitzako egunak antxe igaro nai ditu; gorputzaren osasuna lortu dauan tokian bertan, gogo edo arimearen betiko osasuna be antxe eskuratu nai dau.

Eleiza txiki ta txabolatxua eregiazo ta auŕerantzean angoxe bakartegian bizi nai dau, Jaungoikoagaz bakaŕik, gustiz eta osoro Jaunarena izan nairik. Bakartegi aretan—zenbat urtez eztakigu—Kasilde'k aingeruen antzeko bizitza dagi: Jaunari atsegin emotea baño beste asmurik eztauko. Yan eta edan uŕi, lo gitxi, otoitz ilarazpen edo penitentzi asko egiñaz, deuntasun-maletan gora be gora doa Kasilde, neskuts garbia, Josugazko maitasun beroak oŕetarako indaŕ, kemen eta egoak emoten dautsozala. Amaikagaŕen eunkiaren erdirantz askatu zan gorputz-lotzaikietatik Kasilde'ren gogoa, maite eban Jaunagana, goiko zorionera joateko.

Jaunak bere eskaŕ edo graziak uŕengorik uŕengora emoten dauskuz bakotxaren beaŕizanai dagokienez Laguntza txikiaz al daun, beste dagianari, Jaunak beaŕizan andiagoetan laguntza andiagoa emoten daki. Jaunaren deyari erantzun beaŕ, Jauna eŕukior eta eskuzabal izan dakigun.

E.'TAŔ J.

ATSEKABIA

Gogo edo arima batek balijo dabena jakiŕeko ukutu egin biaŕ yako, eta uŕe-jantziz eztaliŕa ba-da be, opearen otsik egiŕen ezpa dau, egizko gogua ezta. (Lacordaire.)

I

¡¡Atsekabia!! Itz gaŕatza, benetan. Eta, oŕatiño, egiz eta benetan esan gegike eztala atsekabebako gixonik. "Nik ez dot ezetariko atsekaberik, naigaberik, samintasunik, miñik, oñazerik esan dagiken gixonik ezta ludijon". Atsekabe - arantza minkoŕa bijotzian saŕtuta daroyagu eta zorijonak bere ezpan bigunez gamuŕkiruen laztantzen gauzanian iñartzijak (envidia) bultzauta-edo, atsekabiak bigun-bigun eta sakon sartzen dau geure zorijon-magalian bere arantza ankeŕa. Ezin dau gixonak atsekabiagandik igesik egin; eguzkiŕan dabilanari, bere kerizpiak jaŕatzen dautsan antzera ludi onetako aran mintsuban dabilanari, eŕuki barik atsekabe-kerizpiak jaratzen dautso.

Berau dala-ta gizonaren zeregiñik biaŕenekuba ludi onetan atsekabia adorez ta kemenez jasaten, eramaten ikastiak ixan biaŕ dau. Nai ta nayezian atsekabia jasan biaŕ dogun-ezkero, kenakez ta adorez jasaten ikasi biaŕ dogu. Atsekabiak geure bijotz gaxua odoletan ezarten dauskunian, kikildu biaŕian, bere seme bakaŕ ta jauparija erijotzaren beso otzetan ikustian, bere bijotz eriko gaŕaztasun-gorakadia geratu ta eruapen goŕaŕez oguzi ebazan amatxo zaŕ ta kistaŕ zintzubaren itzak ekaŕi biaŕ doguz geure espanetara; Jauna'k emon eustan; Bera'k eroan dausta. Onetsia ixan bedi bere Ixen Deuna."

II

EUZKO-AMEAK

Aspaldijon ez dautzubet baketan izten, ene euzko-amea begikuak, baña ziñistu egistazube euzko-pizkundiaren lenengo izpi argi ta beruak zebekan ikusten dodazalako dala. Euzko-azkatasunaren zelaira sartzeko atia euzko-ameak zare. Zeben lenengo zeregiña euzko-semiak eraldutia da eta euzko-semiak euzko - azkatasuna lortu gura ba-dau "opea (sacrificio), norberaren burubari uko-egiŕia, jasatia maŕe biaŕ dau". Orixe da, ba, euzko-ameak, zeben zeregiñik biaŕekubena: zeben semiai jasaten (sufrietan) irakastia. Oraňaŕte be iñoz aŕatu dautzubedazan Lavergne Anderea'ren itz batzuk beŕdazten noyatzubez:

"Neure semiak ixan dabezan aŕisku ta min-atsekabietatik ataratia, neugan ixan dot; baña, ez dot gura ixan. Kistaŕak diran-ezkero, Elexa gudalarijakaz batera gudatu biaŕ dabe; abeŕtzaliak diran-ezkero, Abeŕija jasaten danian eurak be jasan biaŕ dabe...; biarkunak eskatuten dabenian, neure alabak euren begijak odolian, suban eta erijotzan josi dagijezala gura dot. Eurak lez samuŕak diran eundaka neskatilak egin daben antzera, eurak be, biaŕ danian, urkamendiko malak, aurpegirik kolargatu barik, igon dagijezala gura dot. Dubarry Anderea'k egin eban lez, eraliari eskaŕik eskatu barik, ixilik ilten jakin biaŕ dau neskutz kistaŕak.

Mutil eta neska gustijak jakin biaŕ dabe adoretsubak ixaten... gudatean saŕtzen ikusi dodaz eta batek be bilduŕ-ikararik ageŕtu ez dabelako, batek be ikara-dardaraz daunbada-otsa entzun ez dabelako, Goiko-Jauna'ri eskaŕak emon biaŕian aurkitzen naz."

Ama-ereduba Lavergne Anderea. Jaungoiko ta Abeŕi-maŕasunez bijotza asetuta eukan ama egizkua. Emakume onek Commune eritxoen gudaketa odoltsubaren bijaramonian idatzi ebazan leŕo oŕek. Berau-lako ama biaŕixanian aurkitzen da Euzkadi eta berau lako ameak ugari eraldu ta Euzkadi'ri eskintzen alegindu biaŕ gara. Seme-adimenak Jaungoiko ta Abeŕi-ezagueraz ta bijotzak Jaungoiko ta Abeŕi maŕasunez asetuko dabezan ameak eralduten alegindu biaŕ gara.

III

SEME JASANKOŔAK

Atsekabia ludijon nai-ta nayezko gauzia da. Zer, beraz, gauza egokijagorik, jasaten ikastia, baño? Eta jakiŕunak diraustkunez jasanpenian gogua adoretu egiŕen da. Orixe da nire ustez Euzkadi azkatzeko biderik ezkieŕena, ziuŕena. Euzkotaŕ bakotxak atsekabiari auŕez-auŕ begiratu ta kikildu barik, besarkatu ta bijotzian eztuaz eroapenez eroaten ikasten dabenian, ezta ludijon ixango Euzkadi lotuta euki al-ixango daben Lateŕirik. Jasarpena aspiratuten dakijan Abeŕirik ez lei Lateŕik oinperatu.

Zoritzaŕez oraindiño gurari onetatik asago gabiltz. Euzko-bijotz askok erosotasuna, aundikeri zaletasuna, diruba, nasaikerija, doguz maŕe eta Euzkadi azkatzeko ixardija jaurti, nasaikerija zabartu ta euzko-gogua landu biaŕ da. Euzkadi azkatzeko jasaten ikasi biaŕ da.

"Zeu zara, atsekabea, gixon-egiŕen dozuna; egizko gixon osua." (1)

Zeu, diñot nik, zeu zara, atsekabia, Euzkadi azke itxiko dozuna.

MATE.
E.-A.-B.

(1) Lamartine (Armonías poéticas II, VI.).

Ecos de Sociedad

VIAJES

Regresó de León don Luis de Arana.

—De Gazteiz, la señorita Angeles de Bengoa.

—De Palma de Mallorca, don Julián de Aristegi.

—Fué a Vigo don Angel de Garaizabal.

—A Donostia, las señoritas Matilde y Pepita Arana.

—A Madrid, don Valentín de Berastegi.

—De Gordexola a Gazteiz, don Guillermo de Beitia.

ENFERMA

Se encuentra enferma doña Aurora de Azkarreta, viuda de Ugarte.

NATALICIO

Dió a luz un hermoso niño la esposa de don Pablo Ibáñez.

Enhorabuena.

HELENA ADORNO DE BILBAO
Bordados, labores para modista.
Cruz, 9, primero.

EUZKEL IXENAK

Fué bautizado con los nombres euzkéricos de Joseba Mirena un hijo de los queridos abertzales doña Inés de Uranga e Ignacio de Arana.

Zorijonak.

MISAS DE SALIDA

Los días 10, 11 y 12 del actual tendrán lugar, a las ocho y media de la mañana, las misas de salida en sufragio del alma de don Fernando de Iriondo (q. e. p. d.) en el altar del Perpetuo Socorro, en la parroquia de San Vicente.

Una reunión

La inspección en el servicio de tranvías

Para tratar de defender la actitud de la Comisaría de la Zona Norte de Ferrocarriles y la del Ayuntamiento de Bilbao en cuanto a la inspección en el servicio de tranvías urbanos y suburbanos, se reunieron ayer en la Alcaldía con el señor Ercoreca el presidente de la Comisión municipal de Fomento, los dos delegados de la Alcaldía en la regulación del tráfico, el jefe del Negociado de Fomento y el de la Sección de Vialidad con el comisario del Estado de los Ferrocarriles (Zona Norte), a quien acompañaban tres ingenieros de la Comisaría.

Examinaron los procedimientos de inspección seguidos hasta ahora y cambiaron impresiones sobre las dificultades que los mismos ofrecen en la práctica, así como de los medios que se pudieran utilizar para hacerla más eficaz, habiendo llegado a formar un criterio uniforme, que es de esperar modifique ventajosamente las actuales relaciones del Ayuntamiento con la Compañía y de ésta con el público.

Igualmente cambiaron impresiones sobre los propósitos del Ayuntamiento en cuanto a la subrogación de los derechos del Estado sobre los tranvías urbanos.

BIOTZ-BEGIETAN
Libro de poesías con traducción castellana
Xabier de Lizardi
(Prólogo de «Orixe»)

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3.º DONOSTIA

Girón y Comp.ía
Relojes de todas clases
Objetos de bisutería fina para regalos. Hora oficial.
Bidebarrieta, 11. T. 13.112. Bilbao

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE
ALAR-ONENA
Olo afautzagilientzat eta txitak azteko. Utsik ematen ez duten jatekuak: Aragi, afain eta azuf-irin "Alar Onena".
Especialísimo para gallinas ponedoras y cría de pollitos. Resultados garantizados. Harinas de carne, pescado y hueso "Alar Onena".
Maria J. Esnaola
Miracruz, 21 — SAN SEBASTIAN — Teléfono 12.014
¡ALERTA! EXIGID SIEMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"

Jesús Ostolaza
BERGARA
FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO IKURRIñEN OLEA

Artua eta babia txikitutzeko makiñak;
Txomin Olano'k
Saltzen ditu, merke
Plaza de las Escuelas, 10 g'n - Donostia

MARTIKORENA
Beglyetako galxoen sendagilea
Garibay, 13 bis, 2.º = DONOSTIA